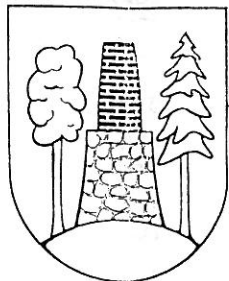

Lažánecký zpravodaj

ZÁŘÍ 95

VÝSTAVBA VODOVODU

Práce na stavbě skupinového vodovodu Lažánky-Maršov-Braníškov se na jednotlivých úsecích blíží k závěru a jsou připravovány k předání. Pouze na úseku výstavby hlavního vodovodního řádu v obci Maršov se má výstavba ukončit až v září nebo říjnu 1995.

V průběhu května až července letošního roku došlo ke komplikacím na úseku stavby čerpací stanice v jímacím území poblíž Hálava mlýna. V důsledku havárie na vodovodním řádu ve Veverské Bitýšce došlo k podezření a dramatickému nařčení, že stavební práce na našem vodovodu ovlivnily poruchu v dodávce pitné vody pro obce Veverská Bitýška a Chudčice.

V době havárie probíhaly výkopové práce ve společném jímacím území, kde jsou prameny pro stávající vodovod Veverská Bitýška i pro budovaný skupinový vodovod Lažánky. Byla učiněna okamžitá opatření pro zabezpečení hydrogeologických poměrů ve společném jímacím území obou vodovodů fixací (těsněním) výkopových prací jílem. Tak došlo ke zbytečnému zvětšení objemu prací a zvýšení nákladů na našem vodovodu.

Části veřejnosti je již známa skutečná příčina havárie v dodávce pitné vody pro Veverskou Bitýšku a Chudčice. Byla to porucha na zásobovacím řádu přímo v katastru obce Veverská Bitýška, která byla odstraněna až za měsíc po vzniku. Porucha byla jednoznačně zaviněna neodborným a nesprávným počínáním vedení Svazku vodovodů a kanalizací Bítešsko. V zájmu pravdy je třeba tyto skutečnosti znát.

Důsledkem neodůvodněného nařčení naší stavby se strany starosty obce Veverská Bitýška byly zainteresované obce Lažánky, Maršov a Braníškov poškozeny zvýšením finančních nákladů, které byly zbytečně vynaloženy. V současné době probíhá vyhodnocení takto vzniklých vícenákladů. Dále probíhají jednání k nápravě uvedených skutečností.

Současný průběh dokončovacích prací na stavbě vodovodu: Probíhají komplexní zkoušky technologického zařízení objektu čerpací stanice v jímacím území a postupně budou předávány jednotlivé objekty provozovateli Vodárenské akciové společnosti Brno-venkov.

Snahou nás, jako investora a zástupců obcí Maršov a Braníškov je dokončit stavbu co nejdříve i přes problémy, které provázejí každou větší stavbu. Konkrétně uplatňujeme u dodavatele zrychlení tempa stavebních prací u jednotlivých úseků a v požadované kvalitě tak, aby ke zprovoznění a předání ke zkušebnímu provozu došlo během září 1995 a aby celá stavba byla dokončena do 31. října 1995. Ovšem budeme jednat s dodavatelem, aby v rámci dodatků byla provedena převážná část úprav komunikací v našich obcích (Lažánky a Maršov) až na jaře 1996 po napojení domovních vodovodních přípojek k obytným domům.

POSTUP PŘI REALIZACI vodovodních přípojek v naší obci

Základní podmínkou pro zahájení výstavby vodovodních přípojek je dokončení stavby vodovodu a vydání rozhodnutí o vodohospodářské kolaudaci (případně povolení k provedení zkušebnímu provozu) referátem ŽP OkÚ Brno-venkov.

Vodohospodářskou kolaudaci zajišťuje investor stavby.

Žadatel o provedení vodovodní přípojky musí splnit tyto podmínky:

- a/ předloží stavební povolení na vodovodní přípojku vydané na základě projektu, zpracovaného oprávněným projektantem,
- b/ podá objednávku na Vodárenskou akciovou společnost, a.s. provoz Tišnov, která provede montážní práce včetně osazení vodoměru.
 - Žadatel bude s cenou seznámen předem prostřednictvím Obecního úřadu.
 - Vodoměr nebude žadateli účtován a zůstane majetkem VAS, která se bude dále starat, aby byl vodoměr v termínu cejchován, po případě vyměněn,
- c/ provede veškeré zemní práce (výkop, zásyp, protlak, průrazy). Po dokončení těchto prací provede VAS montážní práce.
Za povrchové úpravy (komunikace, chodníky) VAS neručí,
- d/ zajistí, aby nebyla propojena instalace mezi veřejným vodovodem (vodovodní přípojkou) a vlastním zdrojem (studnou). Toto propojení vylučuje norma (doporučení) a tato skutečnost bude pracovníky VAS kontrolována,
- e/ uhradí VAS předem dohodnutou cenu za dodávku a montáž vodovodní přípojky - (bez zemních prací),
- f/ vodovodní přípojka zůstane majetkem žadatele/stavebníka.

DALŠÍ INFORMACE K VODOVODNÍM PŘÍPOJKÁM

V srpnu 1995 byli občané seznámeni informačním letáčkem o přípravě podkladů k »Žádosti o stavební povolení domovních přípojek«. Další bližší informace jsou k dispozici na vývěsní tabuli nebo přímo na obecním úřadě.

Součástí této informace byla i dotazníková akce, jejímž cílem bylo ověřit kolik občanů požaduje pomoc při zřízení přípojných šachet, výkopových a betonářských pracích, případně při zemním průtlaku. Při vyhodnocení této akce se zjistilo, že o pomoc při zajištění dodavatelů se přihlásilo 34 našich občanů. Tito budou ještě podrobně informováni o možnostech dodavatelských firem.

Pro lepší informovanost předkládáme občanům :

A. Přehled služeb obecního úřadu zajišťovaných občanům, kteří se přihlásili k připojení na nový vodovodní řád:

- poskytnutí informací o postupu při realizaci domovních vodovodních přípojek,
- zajištění projektové dokumentace od projektové organizace a předání stavebnímu úřadu (Veverské Bitýšce),
- sumarizace všech podkladů potřebných k žádosti o povolení a předání stavebnímu úřadu,
- zajištění formulářů přihlášek k odběru vody od Vodárenské akciové společnosti Brno-venkov,
- zajištění financování zálohy projektů domovních vodovodních přípojek - (cena za projekt Kč 400,-),
- úhrada za vystavení stavebního povolení na domovní vodovodní přípojku a předání stavebnímu úřadu ve Veverské Bitýšce. Cena stanovena zákonem na Kč 300,- za jednu přípojku.

B. Přehled dodavatelských firem pro občany:

- průtlakové práce pod komunikacemi zajistí firma "KOWSE-sdružení podnikatelů", tel. 0504/3630, která spolupracuje i s firmou zajišťující zemní práce-výkopy: Josef Baláš, Víska 1040, Předklášteří 3283,
- vodoinstalační práce a rozvody v domě Vám zajistí firmy
 - Petr Dvořák, Lažánky 159
 - HAKO - František Hanák, Nezvalova 1323, Předklášteří 666 02, telefon 0504/8233

- vrtání diamantovými nástroji (vhodné do průrazů přes zdivo do sklepů) firma Krejčí a Mercl
Nová ul. 974
Kuřim, tel. 05/ 4123 0270

ZÁZNAM Z BESEDY S PAMĚTNÍKY KONCE VÁLKY V LAŽÁNKÁCH

Popsané události jsou jen zlomkem vzpomínek pamětníků. Ne všichni občané starší generace, přímí účastníci konce války v Lažánkách, se besedy zúčastnili. Při tom jde o neocenitelné bohatství vědomostí, jichž s přibývajícím léty rychle ubývá. Velmi rádi proto uvítáme Vaše písemné poznámky k této problematice, doplňky, opravy a zejména obrazovou dokumentaci i přímé doklady. Stanou se tím trvalou součástí toho oddílu dějin naší obce, který pojednává o slavných dnech osvobození naší vlasti od potupné nacistické okupace.

ZÁZNAM Z BESEDY S PAMĚTNÍKY KONCE VÁLKY V LAŽÁNKÁCH

Besedy 11. května 1995 se zúčastnilo 20 občanů Lažánek. Významnými příspěvky v debatě přispěli zejména pánové Norbert Zavřel, Jan Špaček, František Špaček, Alois Zavřel, Josef Brychta, Jindřich Orátor a kronikářka paní Mácalová. Záznam je uspořádán do tematických bloků.

POČÁTEK OKUPACE

V blízcím se nebezpečí byli obyvatelé Lažánek soudržnější. Okupanti neměli podporu ani sympatie žádného z místních občanů. Na obecním úřadě byla vyvěšena německá vlajka. Po zabrání Sudet a rozpadu zbytku Československa přišly do Lažánek celkem čtyři rodiny, z toho u Juříčků bydlel jeden švec od Znojma. Další byla rodina Martina Zavřela, vyhnáná Maďary z Podkarpatské Rusi ze Stráže u Čopu. Měli tři chlapce: Leopolda, Františka a Jaroslava. Přišli nejdříve na obec, pak bydleli v domku Karoliny Sovové (90). Později po odchodu Vápenička bydleli v jeho domku. Další dvě rodiny přišly též z Podkarpatské Rusi: Klement Špaček s manželkou, dcerou a dvěma syny Klementem a Jaroslavem, bydleli na Nových dvorech a potom syn Klement spravoval v Drnholci na Znojemsku. Čtvrtá byla rodina Jana Žaloudka se syny Janem a Otou, bydleli u bratra Josefa Žaloudka (56) a po válce se odstěhovali do Těšetic na Znojemsku, kde jejich potomci dodnes žijí.

Brzy po okupaci začal přidělový systém s lístky na potraviny. Na počátku byly přiděly dostačující, např. 4 kg masa na osobu. Lidé byli spokojeni, ale brzy se přiděly snižovaly a zaváděly se další přiděly, např. na cigarety. Došlo k velkému znehodnocení naší měny vůči německé marce. Němečtí vojáci si mohli např. koupit za pět korun 25 rohlíků a při tom kurs marky byl 10 Kč. Naši lidé se přihlašovali nejdříve dobrovolně na práci do Německa, zejména zedníci. Kdo byl zadlužen, mohl si takto vydělat na splátku dluhu. Teprve hodně později se odcházelo na práci do Německa nuceně. Postupně režim přituhoval, Němci začali zavírat inteligenci, pak studenty a ostatní, útlak vrcholil heydrichiádou. Němci zavedli nový průkaz totožnosti - Kennkartu. Tu musel každý mít, jinak byl podezřelou osobou. Prezidentem zřízeného protektorátu Čechy a Morava byl Dr Emil Hácha. Lidé se o něm neprávem posměšně vyjadřovali: "Hácha, ten nás tam zmáchá". Za okupace došlo k jistému rozvoji spolkové (např. ochotnické) činnosti jako spontánní reakci na okupační útlak. Pod trestem smrti byl zakázán poslech zahraničního rozhlasu a z přijímačů bylo povinně odstraněno zařízení k příjmu na krátkých vlnách. Hmotná úroveň života obyvatel obce byla dobrá, protože bylo dostatek práce pro vápeníky. U každé pece pracovalo třeba 15 lidí a byla zde řada velkých i malých vápenek, mimo jiné jedna skupina 13 menších vápenek na Kosové, o něco níž tamtéž velká vápenka Žaloudkova. Další tři velké vápenky byly: "V chrástkách" (Jan Sova, 57), "V horkách" (Bedřich Sova, 22 a Ladislav Zavřel), dále vápenka "Společnosti", která byla společným majetkem asi deseti společníků. Pece jely naplno. Též měli dostatek práce živnostníci i obchodníci. Z předválečných pěti obchodů zůstaly za války tři, dále zde byly dvě pekárny (na př. Albert Jiskra v domě Ujčíků). Pekárna Zichova v č.13 byla zlikvidována na počátku třicátých let. Vápno se rozváželo např. až k Mikulovu. K rozvozu vápna sloužila dvě auta (Bedřich Sova, 22 a Jan Sova, 57) a koňské povozy s většinou ze 27 párů koní v obci. Jen koně hospodářů Orátora, Smolinky, Aloise Brychty a holasických Buriana a Jebáčka pracovali v lese a v zemědělství. Vápenictví je významnou součástí historie naší obce a tomuto zajímavému úseku dějin Lažánek bude věnována samostatná beseda.

ZAKONČENÍ VÁLKY

Před koncem války se zde kopaly zákopy. Zákopníky vedl Ondřej Sova a kopalo se za Smolinkovou zahradou.

19. dubna byl ve svém bytě zabit nadlesní Julius Rudolf (pohřben 21.4) a téhož dne partyzáni zastřelili poblíž Montágoových německého vojáka. 6. května k večeru přišlo na Holasice asi 40 německých padákových myslivců. Partyzáni o nich nevěděli, jejich vedoucí poslouchali rozhlas u Sovů v č.6, takže byli překvapeni. Předtím zde byl proveden letecký shoz zbraní a partyzáni si dali přivést zbraně autobusem pana Vojtěcha Sovy pod Holasice, tam materiál zakopali do země, na to umístili smrček a chodili se k tomu denně dívat. Tím udělali pěknou cestičku a smrček uschnul. 6. května Němci při průzkumu zbraně objevili, dopravili k Burianům, přikázali připravit koně a Osvald Zavřel (otec předsedy JZD) spolu s jistým Svidou z Kuřimi náklad naložili. Mezitím Němci zajali 8 nebo 10 mužů jako rukojmí (František Němeček, Štěpán Vlček a jiní). Ráno vyrazili všichni Němci s koňským povozem a Zavřelem, Svidou i rukojmími. Jeli žlebem k zelenému mostu a dále přes Heroltice. Partyzáni pozorovali transport z lesa, ale nestříleli, aby nedošlo k usmrcení rukojmích. Na loukách u Hradčan Svidu a Zavřela poslali zpět bez koní.

7. května pak do Holasic přišla dělostřelecká jednotka se dvěma děly. Jedno bylo na Sovově zahradě a druhé v místě nového Jebáčkova domu. K večeru přijela německá spojka na motocyklu pravděpodobně s oznámením o kapitulaci. Pak vojáci doporučili občanům Holasic, aby se ukryli, protože jedno dělo bude zničeno výbuchem ucpané hlavně. V tomtéž dni se narodil manželce pana Brychty na Holasicích syn za pomoci porodní asistentky paní Davidové, která v té době byla na Holasicích. Asistovali němečtí vojáci a pomáhal Dr Adamec z Bitýšky. 8. května Němci zbylé dělo zapřáhli za auto a odjeli.

Ve středu 9. května ráno kolem osmé hodiny přišli do vsi první sověští vojáci, přivedl je Mir. Veselý, občan z Práchevny. Pan Norbert Zavřel vypráví, jak první sovětský voják přišel k Žaloudkově pumpě, střelil do země a ptal se po zbytcích wehrmachtu. Pak přišel druhý sled vojáků, kteří požadovali vodku. Nedorozuměním jim naši lidé podali čerstvou vodu. Náš legionář, který znal ruštinu a bydlel v té době u Brychtů, vysvětlil omyl. Tito vojáci leccos brali, budíky, jízdni kola i prádlo na šňůrách. Pak došlo ke

střelbě na Kosové. Jeden Rus padl u Maláškovy stodoly a poblíž něj jeden německý voják. Druhý Němec padl "u Švandova pole" na Petrově. Při olupování padlého německého střelce byl Rusy postřelen Lád'a Jiskra, později tvrdil, že byl raněn v boji. Vojtěch Mašek říká, že pro padlého sovětského vojáka zhotovil rakev a pohřeb byl vypraven od Štěpána Koláčného ze dvora. Voják byl pohřben s vojenskými poctami na starém hřbitově. Dvě identifikační známky padlých německých vojáků byly později uloženy v obecní kanceláři, ale nebyly nikam odeslány, takže totožnost padlých není známa. Není též jednotný názor, kde jsou tito němečtí vojáci pohřbeni. Pan Stanislav Zavřel z č. 107 byl postřelen do nohy, o kterou později přišel.

Z Holasic odešli dva poslední němečtí vojáci 9. května ráno směrem k Lažánkám. Nahoře u stodoly se utkali se sovětskými vojáky a jeden Němec v tom místě padl.

Po odchodu sovětských vojáků do vesnice přišli vojáci rumunští.

PÁD BOMBARDOVACÍHO LETADLA

Před koncem války 16. dubna asi ve 23.30 letělo nad Lažánkami směrem na Tišnov anglické bombardovací letadlo Liberator, které hořelo a bylo pronásledováno německou stíhačkou, pak spadlo v Tišnově u jatek. V letadle byla osmičlenná posádka, většinou Kanadáné. Všichni se zachránili a Honza Klimeš je shromáždil a ukryl u partyzánů. Následující den byl proveden již zmíněný shoz zbraní, které odvezl Vojtěch Sova (157) na Holasice.

Ve vzpomínkách pamětníků této události jsou jisté nejasnosti kolem způsobu záchrany oněch letců, avšak 25. dubna v den osvobození města Brna poslouchali tři z nich rozhlasové zprávy společně s členy lažánecké partyzánské skupiny Delta.

OZBROJENÝ ODBOJ

Nejdříve začal ozbrojený odboj na Bílém potoce, skupina R3, ta měla spojení s Prahou. Jinou byla skupina Delta, která začala svoji činnost v prosinci 1944. Ta se skládala většinou z lidí, kteří utekli z pracovního nasazení v Německu, nebo se vyhýbali zákopovým pracem. Tito hledaní muži se nejdříve zdržovali doma a ukrývali se jen při prohlídkách, které však předem avizoval pan starosta Orátor nebo nadlesní Rudolf. Skupina Delta měla údajně 105 osob. Velitelem byl kpt.

Komenda a jeho zástupcem por. Kochta. Členy skupiny z Lažánek byli: Richard a Vojtěch Dospíšilovi, Ladislav a Oldřich Jiskrovi, Josef Jeniš, Norbert Zavřel a Antonín Žaloudek. Hrbata a Svoboda byli čeští četníci, kteří odboj podporovali. Partyzánská činnost spočívala převážně ve shánění proviantu a kuřiva, protože podmínky pro diverzní činnost zde téměř nebyly. Na chatě Josefa Brychty v Horce se dlouho skrýval Václav Křoustek z Říčan, který byl stíhán gestapem. Byl nemocen tuberkulózou, ale dočkal se konce války. Tam se rovněž skrýval a konce války dočkal Jiří Mayer, dezertér z pracovního nasazení v Německu. Oba přežili zásluhou pana Brychty a pana Františka Zavřela, kteří jim obstarávali jídlo, což za daných podmínek bylo obtížné a velmi nebezpečné. Konce války se nedožil Josef Šotola ve Skaličce, který se za věchování partyzánů nevrátil z vězení. Jmenovaný měl blízký vztah k Lažánkám.

Asi dva roky po válce při opravě střechy Hálova mlýna v údolí Bílého potoka byla nalezena plechová krabička s vyznamenáními generála Luži z doby první republiky. Byly to válečné kříže prvního a druhého stupně, fotografie syna Radomíra a průvodní dopis v angličtině. Radomír Luža byl po smrti svého otce členem "Rady tři" s velitelskou pravomocí, politickým poradcem skupiny byl Rus Dimitrij. Paní Hálová při cestě do Brna předala medaile paní Lužové. Po válce měl Radomír Luža v brněnské pasáži Alfa kancelář, ve které shromažďoval doklady a informace týkající se partyzánského odboje.

Divizní generál Vojtěch Luža byl zakladatelem odbojové skupiny R3. Žil určitou dobu ve mlýně u Hálů a potom asi tři měsíce ve škole na Javůrku. Tam se necítil bezpečně a odešel do obce Hřiště na Vysočině, což se mu stalo osudným. Přišel o život vlastní neopatrností. Na doporučení navštívil ve škole v Hřišti jistého občana, který však nebyl doma a jeho manželka se nabídl, že pro něj dojde. Generál Luža prohlásil, že shání proviant, položil na stůl příruční kabelu a na ni pistoli. Manželka usoudila, že jde o provokatéra a sdělila to svému muži. Ten ohlásil případ na četnické stanici. Četníci ihned přijeli, obstoupili školu a když generál Luža vyskočil z okna, nejmladší z četníků ho zastřelil. To se stalo 2. října 1944. Partyzáni druhý den uspořádali trestnou výpravu proti četnické stanici, ale onen četník, který generála Lužu zastřelil, nebyl přítomen, protože byl varován. Tak skončil příběh jednoho ze zakladatelů R3 a byl později vylíčen v partyzánském časopise.

NADLESNÍ JULIUS RUDOLF

Rudolf byl dlouhá leta členem Sokola, hrával divadelním ochotníkům na klavír. Pocházel ze smíšeného manželství. Hlásil se k Němcům patrně z prospěchářských důvodů, ale nepochybně nikoho neudával. Denně chodil do hospody k Hynku Zavřelovi hrát karty, kde vyslechl mnoho velezrádných řečí. Po události se zastřelenou "vlasovkou" na žlebě sám slovně uznal, že "to má sečteno", ale odmítl se skrýt odchodem. 19. dubna byl ve svém bytě partyzány zavražděn a 21. dubna byl pohřben.

Členem partyzánské skupiny R3 byl Rus Luža (Kalčuk), který byl též vrahem nadlesního Rudolfa. Byl to uprchlý zajatec, kterého si pro odporný čin najala partyzánská skupina Delta, ta se této akce zúčastnila. Luža se později v opilosti k činu přiznal, byl ale k vraždě naveden. Žil zde ještě řadu měsíců po válce u Hrdličky na salaši. Smrt nadlesního Rudolfa byla loupežnou vraždou. Partyzáni potom vyhrožovali zabitím těm občanům, kteří se chystali Rudolfovi na pohřeb. Po nadlesním Rudolfovi zbyla vykradená hájenka, česká vdova a čtyři malé děti. Všichni tito pozůstali dosud žijí: paní Albína Rudolfová s dcerou Hildou v Třebíči, syn Jan v Moravském Krumlově, dcery Alena a Dagmar v Březině a v Kuřimi.

ZAHRANIČNÍ ODBOJ

Ondřej Špaček (1914) z č.p. 101 byl od r. 1936 členem leteckého pluku č. 5 v Brně, potom v pilotní škole v Nitře. V r. 1938 dokončil základní vojenskou službu. Za okupace byl cestářem v Klatovech. Kolem Vánoc r. 1939 odešel přes Slovensko, Maďarsko a Balkán do Bejrútu, pak do Francie k cizinecké legii a později do Anglie. Do Československa se vrátil v srpnu 1945. Byl občany důstojně přivítán, hrála hudba a hodně se řečnilo. Avšak mnozí z těchto vítajících občanů podleli později (po roce 1948) intenzivní komunistické propagandě, označující naše hrdinné letce z Anglie za "agenty imperialismu" a i o Ondřeji Špačkovi se vyjadřovali jako o zrádci!

Němci za války se později mstili rodinám zahraničních letců tím, že členy starší 14 let zavřeli, jen nepostradatelné pracovníky v zemědělství nechali doma. Rodiče Ondřeje Špačka byli zavřeni od 17. září 1942 ve Svatobořicích u Kyjova v internačním táboře až do konce války.

Ondřej sloužil v Anglii u 311. bombardovací peruté jako pilot. Tam se též oženil a zemřel v roce 1988, jeho manželka zemřela o rok později. V roce 1993 byl Ondřej Špaček in memoriam povýšen na plukovníka. Byl to skromný člověk, který jen nerad vypovídal o svém válečném působení. Zúčastnil se čtyřiceti náletů na Německo, což byl dvojnásobek tehdejší válečné normy. Předpokládané ztráty při jednom letu činily 6%. Do Anglie odešlo celkem 1050 letců, ale jen 550 se jich vrátilo. Ondřej Špaček byl po roce 1948 vystaven perzekuci tehdy obvyklé pro naše zahraniční vojáky, byl 7 let vězněn v Pardubicích. Pak se po roce legálně vystěhoval zpět k rodině do Anglie. Nyní je i s manželkou pohřben v Lažánkách (urny).

Alois Nebesáček (1913) z č.p.135 byl druhým účastníkem zahraničního odboje. Domů se vrátil v uniformě rotmistra anglického letectva. Jeho úloha byla však sporná, někteří pamětníci říkají, že byl v roce 1941 vidán v Brně v německé vojenské uniformě a byl snad v německých službách i v Anglii. Je ovšem možné, že jeho činnost na začátku války v protektorátě sloužila ke krytí a umožnila mu odchod do svobodného zahraničí. Asi už dnes nelze najít pamětníka, který by tuto domněnku potvrdil nebo vyvrátil. Při návratu do Lažánek byl Alois Nebesáček srdečně vítán jako hrdina, ale brzy odtud odešel.

ZASTŘELENÁ "VLASOVKA"

V oblasti zeleného mostu byla zabita mladá žena. Byla to Marta-Marie Raková, úřednice Škodových závodů v Dubnici, svobodná, narozená 12.5.1926 ve Spišské Nové Vsi, dcera Jana Raka a Julie roz. Ladové. Pravděpodobně sloužila Němcům jako návnada při vyhledávání partyzánů. Patrně neměla spojitost s armádou generála Vlasova. Byla partyzány zastřelena 31. března 1945 v pokročilém těhotenství na lesní silnici z Lažánek do Heroltic. Pohřbena byla 4. dubna v Lažánkách. Asi 2 roky po válce chodili její rodiče navštěvovat hrob v Lažánkách.

MARUŠKA KUDEŘÍKOVÁ (1922)

Byla absolventkou gymnasia ve Strážnici, pak chodila v Brně do obchodní školy a při tom pracovala v Ricu (Ráček na Francouzské ulici). Nějak se seznámila se Zavřelovými (107). Přátelila se s Ludvíkem Zavřelem a s ním

roznášela letáky. Asi jedinou skutečnou akcí bylo přerušení telefonních drátů u Ostrovačic. Její odbojoví spolupracovníci byli Palásek, Kšica a Kočí z Veverských Knínic, Kašpárek a Žaloudek z Říčan, Burian z Rosic a Volánek z Čebína. Karel Mazour byl patrně vedoucím skupiny. Všichni byli mladí lidé do 20 let, první tři z uvedených byli později gestapem zatčeni a vyslýcháni, ale po válce se vrátili. Maruška byla nekritickou protifašistickou fanatičkou s hrdinskými ambicemi, což jí stálo nakonec život. Byla s'tata ve Vratislavi (Breslau). Její zdejší spolupracovník Ludvík Zavřel byl rovněž zatčen gestapem a vyslýchán ve věci ilegálních letáků. Dalším zatčeným z Lažánek byl Dobroslav Žaloudek (26), snad za delikty nesouvisející s odbojem.

EMIL ORÁTOR

Dlouholetý lažánecký starosta. Za války byl velmi odvážný. Různými potvrzeními na příklad kryl občany před represemi Němců. Byl též předvolán do Brna na gestapo, vyslýchán pro neprozřetelné vyjádření Josefa Sovy před četníkem, ale nakonec se mu podařilo se z nebezpečné situace vyvléci.

RUKOJMÍ

Němci před přechodem fronty zajistili 10 mužů jako rukojmí: Šalbaba František (4), Sova František (37), Zavřel Jindřich (25), Sova Vladimír (126), Válka Ignác (81), Zavřel Josef (96), Minařík František (124), Koláčný Josef (23), Žaloudek Valentin (99), Kovářič Vladimír. Partyzáni dali starostovi slovo, že nepoužijí vůči Němcům zbraně, aby uchránili rukojmím život.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Nově přihlášení občané

Brandštetter Milan	Lažánky 174
Hernalová Lenka	Lažánky 123
Hernala David	Lažánky 123
Chalupa Aleš	Lažánky 108
Chalupová Eliška	Lažánky 108
Chalupová Terezie	Lažánky 108
Chalupová Martina	Lažánky 108

Zemřeli

Jiskrová Alena	Lažánky 141
Nečasová Marie	Lažánky 21
Perka Pavel	Lažánky 43
Beníček Jiří	Lažánky 97

Naši jubilanti

SRPEN

60 let 21.8.	Bohuslav Synek	Lažánky 21
83 let 22.8.	Ludmila Hudcová	Lažánky 145
85 let 8.8.	Marie Malášková	Lažánky 75

ZÁŘÍ

60 let 25.9.	Vlasta Sovová	Lažánky 157
70 let 3.9.	Ladislav Sova	Lažánky 156
70 let 8.9.	Marie Nečasová	Lažánky 111
70 let 14.9.	Oldřiška Sovová	Lažánky 126
75 let 3.9.	Božena Doušková	Lažánky 179
84 let 8.9.	Marie Válková	Lažánky 81

ŘÍJEN

60 let 5.10.	Jaroslav Cigánek	Lažánky 43
81 let 17.10.	Jan Zavřel	Lažánky 171
85 let 5.10.	Marie Zavřelová	Lažánky 73
87 let 5.10.	Ludmila Jiskrová	Lažánky 46
92 let 28.10.	Míchal Monták	Lažánky 115
95 let 25.10.	Oldřiška Sovová	Lažánky 126
96 let 1.10.	Slavie Seidlová	Lažánky 62
101 let 7.10.	Hedvika Hálková	Lažánky 106

LISTOPAD

60 let 14.11.	Marie Němečková	Lažánky 53
65 let 29.11.	Františka Kozlová	Lažánky 144
80 let 17.11.	Jarmila Brandštetrová	Lažánky 174
86 let 8.11.	Hedvika Urbánková	Lažánky 188

PROSINEC

70 let 3.12.	Františka Vynšová	Lažánky 140
70 let 10.12.	Božena Brychtová	Lažánky 61
70 let 31.12.	Silvestr Nebesáček	Lažánky 135
82 let 22.12.	Štěpán Vlček	Holasice 18
83 let 26.12.	Františka Hlosková	Lažánky 112
83 let 28.12.	Josef Brandštetter	Lažánky 15
86 let 11.12.	Melichar Balabán	Lažánky 166

ŽÁCI PRVNÍHO ROČNÍKU ZÁKL. ŠKOLY V LAŽÁNKÁCH

Z Lažánek:	Chlubná Ivana (150)
	Sova Marek (32)
Z Maršova:	Črha Jan (151)
	Dohnal Jiří
	Hrbáček Filip (122)
	Novotný Břetislav (11)

Poštovní spořitelna Váš dobrý soused

Investiční a Poštovní banka, a.s.

POSTŽIRO :

NEMUSÍTE

- stále vyplňovat poštovní poukázky na stejné sumy
 - stát ve frontách při placení nájemného, telefonu, pojistky a dalších věcí...
 - čekat, až Vám přinesou důchod
- hlídat v zaměstnání termín výplaty, starat se, kdy úspory uložit na vkladní knížku
- vázat se na pobočku, kde Vám vedou účet
 - bát se o své peníze na cestách
 - podřizovat se pracovní době pobočky
- mít u sebe či v domácnosti víc, než potřebujete
 - chodit zvlášť do banky, spořitelny a na poštu
- ztrácet čas věcmi, které za Vás mohou udělat jiní

MŮŽETE

- dát trvalý příkaz k jejich proplácení na poště
- ušetřit kroky a poplatky
- důchod i jiné peníze si můžete nechat posílat na postžirový účet
- vyzvednout si třeba jen část výplaty na kterékoli poště a ze zbytku mít úrok
- na nejbližší poště si vybrat ze svých peněz 6.500 Kč po ověření zůstatku (na počkání) i více
- vybrat si peníze až na poště, kam právě cestujete
- využít elektronickou kartu
- počítat s jistotou úroku za každý den
- vše zařídit v jediném, pro Vás výhodném místě
- mít jistotu dostupnosti a bezpečí svých peněz

VKLADNÍ KNÍŽKA IPB, a.s. :

NEMUSÍTE

- hledat finanční ústav s největšími výhodami
- ukládat i vybírat jen v místě, odkud knížku máte
 - cestovat s peněžní holovostí
 - mít větší sumu peněz doma
 - mít obavy o své peníze v naší bance

MŮŽETE

- zajít na nejbližší poštu
- ukládat i vybírat své peníze na každé poště
- využít místní pošty
- počítat s výhodou úroku 4-11,5% *11,5%*
- mít jistotu, protože pojištění vkladů je samozřejmostí

VKLADNÍ LISTY IPB, a.s.:

LHŮTA SPLATNOSTI

- 3 měsíce
- 6 měsíců
- 9 měsíců
- 12 měsíců

ROČNÍ ÚROKOVÁ SAZBA

- 9,7 %
- 10,1 %
- 10,1 %
- 10,4 %

Banka na poště!
Nejkratší spojení do světa financí.

Na každé poště si můžete uložit i vybrat své peníze.